

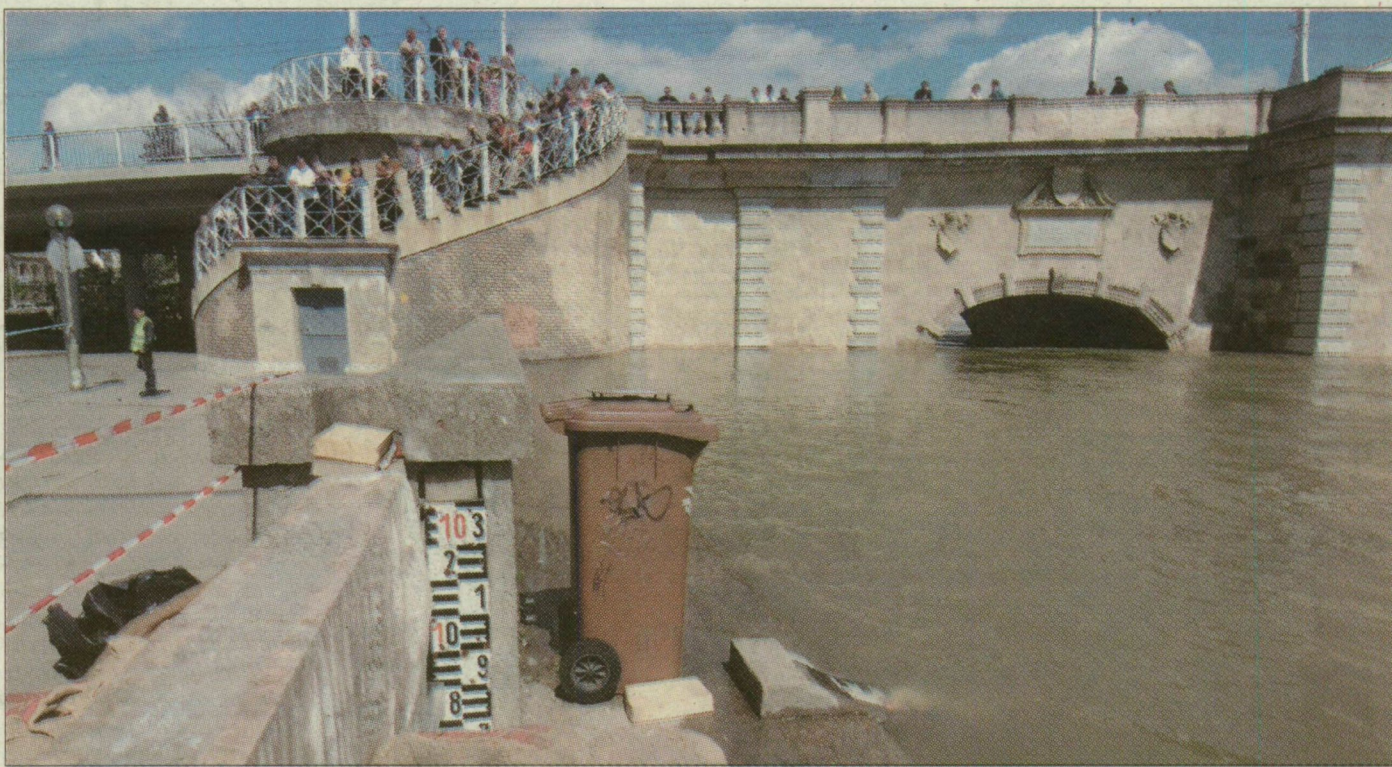
A troli helyett buszok közlekednek kerülő úton a Felső Tisza-parton – Újabb utcákat zárhatnak le

Rendkívüli helyzet, rendkívüli tetőzés

Katonai helikopterek cirkálnak Szeged belvárosa felett. A városban négyszáz katona és közel kétszáz polgárvédelmis dolgozik a gátakon. A helyzet rendkívüli. A Felső Tisza-parton megszűnt a közlekedés, buszok járnak kerülő úton a 9-es troli helyett. A Tisza várhatóan 990 centiméter körüli vízállással tetőzik a hét második felében Szegeden.

Az előreláthatólag 990 centiméteres, soha nem látott, történelmi méretű tetőzés a hét második felében várható Szegeden. Az 1970-es, korábbi rekordvizszintet (960 centiméter) tegnap délután öt órakor már 13 centiméterrel haladta meg a Tisza. A rendkívüli helyzetet súlyosbítja, hogy a Körösök vízgyűjtő területén tíz milliméter eső hullott, és Romániában megnyitottak egy víztározót, amely újabb pluszvizet hoz.

A szegedi partfal melletti szakaszt hétfőn lezárták. A gyalogosok addig nem használhatják, amíg nem oldják fel a tilalmat. Botka László polgármester, a helyi védelmi bizottság elnöke tegnap ismételen felhívta a szegediek figyelmét: személygépkocsi helyett vegyék igénybe az ingyenesen használható tömegközlekedési eszközöket. Kulcsfontosságú ugyanis, hogy a védekezés résztvevői gyorsan el tudjanak jutni olyan helyekre, ahol árvízi jelenségeket tapasztalnak. Ilye-

A Belvárosi híd közelében elhelyezett mércén jól látható, hogy a Tisza vízszintje minden eddiginél magasabb

Fotó: Karnok Csaba

nek nemcsak a Tisza-parton, hanem az egész város területén megjelenhetnek.

A Felső Tisza-parton – ahol felért a víz – megszűnt a közlekedés. Hétfő este hat órától buszok járnak kerülő úton a 9-es troli helyett a Lugas utcától a nagypostáig, ahonnan az utasok már

trolibuszra folytathatják útjukat.

A szakemberek szerint megtörténhet, hogy újabb utcákat is lezárják, illetve korlátozzák a forgalmat. A védekezést akadályozó járműveket indoklás nélkül azonnal elszállítják. Továbbra is érvényben van a szivattyúzási ti-

lalom. Ha valaki bármilyen, árvízzel kapcsolatos jelenséget észlel a város területén, azonnal jelezze a vízügyi igazgatóságának.

Folyamatosan bővül a védekezésben részt vevők száma. Tegnap már hatszázán dolgoztak Szegeden a gátak mentén. A katonaság mellett a polgári véde-

lem közel kétszáz emberrel kapcsolódott be a védekezésbe. Kató Sándor polgárvédelmi ezredes, az operatív törzs vezetője elmondta, hogy a megyében több mint ötszáz polgárvédelmis dolgozik. Ha kell, rövid időn belül ötezerre is tudják növelni a létszámot. Frank József megyei közgyűlési

elnök, a megyei védelmi bizottság elnöke arról számolt be, hogy Csongrád megyében összesen 2557 ember dolgozik a védekezésben, a rendőrség több mint száz fővel képviselteti magát, a honvédség – váltott műszakban – ezer emberrel. Dobi László, az Atikövizig igazgatója, központi védelemvezető kiemelte: Szeged védelmi rendszerének zárása megtörtént, most már főleg a városon kívüli területeken folynak munkák. A város és a déli országhatár között nyúlógátak építése folyik, három kilométer hosszan – a legnagyobb rész már el is készült. Semmiféle – sem pénzügyi, sem személynépszerű – akadálya nincs a sikeres védekezésnek.

F. CS.

FEGYELMEZETTEN

A szegediek fegyelmezetten viselik a rendkívüli helyzettel járó korlátozó intézkedéseket – tudtuk meg Kaszás Mihálytól, a megyei védelmi bizottság titkárától. Eddig mindössze három gépkocsit kellett elszállítani, mert olyan helyen parkolt, ami nehezítette a védekezést. A rendőrség tizenhét személyt figyelmeztetett, mert – nem ismerve az új rendelkezéseket – átmentek a partfalnál a kordonon. Hét személy ellen szabálysértési eljárást indítottak. Szándékos rongálás nem történt.

Egyetemista, levéltáros és középiskolás együtt lapátolt és zsákol

Önkéntesek dolgoztak a Tisza-parti gátakon

– Tessék, lehet választani! Ott a lapát, amott a homok, és azok a zsákok – igazította útba az önkénteseket a városőrség egyik embere vasárnap délelőtt Szegeden, a Belvederénél.

– Már reggel nyolc óra óta hordom a zsákokat. Szeged a második otthonom, ha mi nem jövünk, senki nem menti meg a várost – mondta vasárnap délelőtt fél tizenegy körül a békéscsabai Lipták Máté, aki a szegedi egyetemen tanul. A fiatalember szombat este látta először, hogy lapátolnak a Belvederénél, és miután elkísérte a buszállomáshoz barátját, még aznap beállt a vízűgyesek mellé homokot hordani. – Hívtam több

ismerősömet is, de nem tudnak felkelni. Ez igazi férfimunka, a barátomat nem engedném itt dolgozni – magyarázta Lipták Máté, miért vállalkozott a feladatra.

Sok nő azonban nem értett egyet ezzel a kijelentéssel: a gyengébbik nem tagjai közül is többen ragadtak zsákok. Pedig nem volt könnyű feladat a cipekedés, amit a saját bőrükön is megtapasztaltunk. Másfél órás lapátolás és zsákolás után izzadságban úszva, kezűddő izomlással fejeztük be a munkát.

G. Tóth Ilona levéltáros, törekény alkata ellenére több órán keresztül húzta-vonta maga után a zsákokat. Bántotta, hogy nincs elég ereje a felhalmozott kupacok tetejére

hajtani a zsákokat, csak a többi mellé tudja lepakolni. Szó szerint verét és verítékét adta a árvízi védekezésben: az egyik műanyag zsák széle csúnyán felhasította mutatóujját. – Hazamegyek, bekötozöm a sebet, de utána jövök vissza – köszönt el G. Tóth Ilona.

Vári Mónikával vasárnap este fél tíz körül a tápai elágazásnál találkoztunk. A Belvedere környékéről ugyanis vasárnap estére a homokkal együtt az önkéntesek is eltűntek. – Négyen jöttünk segíteni. Először lapátoltam, de kisebesedett a kezem. Itt lakom a közelben, nem szeretnék ülni – mondta a középiskolás lány. Fiúismerősei elmondták, három órája lapátolnak. Becslésük szerint mintegy ezer homokzsákokat töltöttek meg. Zsákokból persze soha nem volt elég: időről időre feltűntek a vízműves tehérgépkocsik, amelyek a gátak legkritikusabb pontjaira szállították a homokzsákokat.

Kis csapatunk nehezen vette fel a munkatempót, de a magunknak kitűzött másfél órás munkaidőt itt is teljesítettük.

KISS GÁBOR GERGŐ

VÁRJÁK AZ EMBEREKET

Az Atikövizig ügyeletén hétfőn délután azt az információt kaptuk, hogy továbbra is várják az önkénteseket a Belvedere háznál, az árvízi emlékműnél és a töltés tápai leágazásánál. Az ügyeleten elmondták, hogy a helyi szakaszvédelmi vezetők jóváhagyásával lehet elkezdni a homokzsákok töltését.

Helikopterrel szállítják a töltött homokzsákokat

Magasítják a töltést Nagyfánál

Katonák tömörítik a töltésre vitt homokzsákokat

Fotó: Schmidt Andrea

Helikoptereket is bevetettek a nagyfai holtág melletti, több mint két kilométeres, alacsony gátszakasz magasítására.

Mintegy másfél méteres a töltérszűsű vízből kiálló része a nagyfai holtág és a kódsi zsilip táján. Megy velünk az autó a gáton, s már sok kilométer távoból látni lehet a magasítandó töltésszakasz és a büntetés-végrehajtási intézet között ingázó katonai helikoptereket. Töltött homokzsákokat hordanak a veszélyeztetett gátszakaszra az intézet területéről. Halad velünk az autó, egyszerre véget ér a töltés tetején futó betonzalag, lejjebb zökken a gát, csaknem fél méterrel. Úgy tűnik: csupán le kéne hajolni, máris meg lehetne érinteni a szürkén szuszogó víztömeget – ez persze a családok első benyomása, hisz valójában jöcskán kiemelkedik a vízből a részű. A mentett oldalon, jobbról is, balról is a gátórház mellett hosszú sávokban fakadó vizek. Szinte érezni, hogyan présel át a vizet az irtózatos nyomás a töltésen. Egyre hangosodó zúgás, a légi jármű a gát fölött száll, jóformán lépésben – alatta a kötélen lengő két bevásárlószatyor.

Csak hogy embernél magasabb szatyrok ezek! Kovács József ezredestől, a hőmezővársárhelyi könnyűlövész zászlóalj parancsnokától tudjuk: egy-egy főlészállás al-

szentesnél A LEGKRITIKUSABB

A nagy árvíz, 1879 óta nem történt gátszakadás a Tiszán, s most is legfőbb elméleti lehetőség van erre, vagy még ez sem – válaszolta kérdésünkre Kaszás Mihály, a megyei védelmi bizottság titkára a nagyfai töltésmagasításnál. Amikor Petresnél átszakadt a gát, több mint egy hét kellett ahhoz, hogy Szegedig érjen a víz. Hasonló esetet föltételezve, a mai technikai lehetőségek mellett egy hét alatt számtalan helyen meg tudnák állítani a vizet, és közben a kiáramlást is lassítani lehetne – mondta. Jelenleg Szentesnél a legkritikusabb a helyzet – tudtuk meg Dobi László központi védelemvezetőtől, az Atikövizig igazgatójától.

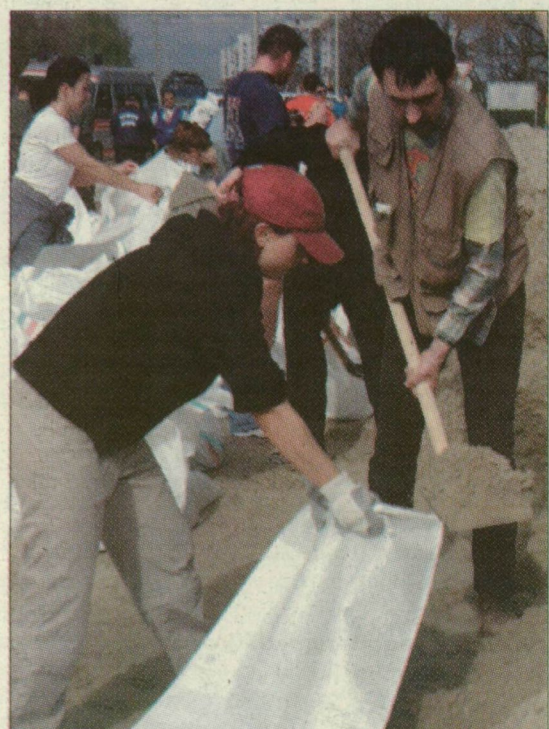
kalmával két tonna anyagot – nyolcvan-kilencven fóliazsákba töltött homokot – juttat a magasítandó töltésre. – Jó negyven centiméterrel lesz magasabb a gát – mondja Dobi László központi védelemvezető, az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság igazgatója. Hozzáteve: a magasság ugyan még

enélkül is megfelelő lenne – annál is inkább, hiszen az 1970-es árvíz óta átlag egy méterrel magasították meg a töltéseket a Tisza mentén –, a hullámszó elhobol hatásától azonban védeni kell a gátat.

Szelet kavarr a mind fülsiketítőbb gép, hajladoznak a vízben álló erdő fái, mintha orkán csavargatná őket, szinte áll a fejünk fölött a helikopter, lehetetlenül alacsonyan – kis híján levisz minket a gátról a rotor keltette szél –, nem messze tőlünk még alacsonyabba ereszkedik, s elengedi a két, embrenyi csomagot. A katonák már bontják is, csatárláncban pakolják a zsákokat a töltéskorona szélére, szinte percről percre, méterről méterre, szemlato-mást magasodik a gát. A helikopteres szállítás nemcsak a fokozott gyorsaság miatt indokolt, hanem azért is, mert a töltésnek egyáltalán nem használna a megakott teherautók állandó jövés-menése.

Nemcsak Nagyfánál magasítják a Szeged fölötti, a városhoz közeli területen a töltést, hanem az atkai szakaszon is – tudtuk meg tegnap a szegedi árvízi emlékműnél a védekezésben részt vevő szervezetek tartotta helyzetelemző szemléln Frank Józseftől, a Csongrád Megyei Védelmi Bizottság elnökétől. Ott mintegy három kilométernyi töltést magasítanak.

FARKAS CSABA

Több ezer zsákokat töltöttek meg homokkal az önkéntesek

Fotó: Gyenes Kálmán